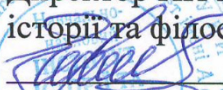

Сумський державний педагогічний університет імені А.С. Макаренка
НН інститут історії та філософії
Кафедра філософії та соціальних наук

ЗАТВЕРДЖУЮ
Директор НН Інституту
історії та філософії

Ю. В. Подрез
01 жовтня 2018 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ПОЛІТОЛОГІЯ»

перший (бакалаврський рівень)

галузь знань: 08 Право

спеціальність: 081 Право

освітня програма: Право

мова навчання - українська

Погоджено науково-методичною
комісією

НН інституту історії та філософії
28 вересня 2018 р.

Голова – Подрез Ю.В., к. істор. н.,
доцент

Суми – 2018

Розробник: Ведмедєв М.М., доктор філософських наук, доцент,
доцент кафедри філософії та соціальних наук

Робоча програма розглянута і схвалена на засіданні кафедри філософії та соціальних наук

Протокол № 2 від 28 вересня 2018 р.

Завідувач кафедри

Снегірьов І. О., кандидат філософських наук, доцент

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Бакалавр	Вибіркова	
		Рік підготовки:	
		4-й	4-й
		Семестр	
7-й		7 -й	
Лекції			
18 год.		4 год.	
Практичні, семінарські			
18 год.		4 год.	
Лабораторні			
Самостійна робота			
52 год.		80 год.	
Консультації:			
2 год.		2 год.	
Вид контролю: залік			
Загальна кількість годин - 90			

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета курсу – подати комплексне уявлення про сучасну гуманітарну та українську державотворчу перспективу: основні теоретичні підходи, методологічні принципи, філософсько-політичні рефлексії, дискурсивні практики та експериментальний практико-дослідницький аналіз. Окрім того, окреслення головних антропологічних проблем у політиці та формування свідомості студентів на засадах сучасних гуманістичних ідеалів, ліберально-демократичних цінностей, національно-патріотичних та громадянських пріоритетів. Визначальним у процесі вивчення дисципліни є осмислення студентами специфіки сучасної політології, яка допоможе їм, майбутнім спеціалістам, розкрити максимальні теоретичні та практичні перспективи фахової самореалізації в процесі європейської самоідентифікації України.

Завдання курсу:

- виявити контекст основних політичних традицій;
- окреслити основні проблемні питання політичних досліджень;
- розглянути основні політично-ідеологічні парадигми сучасності та показати їх взаємозв'язок із загально світоглядними та філософськими проблемами;
- проаналізувати політичну проблематику в контексті процесів державотворення;
- виробити світоглядно-політичні орієнтири, спрямовані на визначення кожної людини, її антропологічної та онтологічної цінності в контексті політичних процесів.
- осмислення історичного розвитку суспільства та визначальних тенденцій його сучасного поступу;
- самоутвердження себе як особистості та фахівця на засадах пріоритету прав людини в сучасному громадянському суспільстві;

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен знати:

- основні теоретичні уявлення про різноманітні форми політичної діяльності, співвідношення істини і похибок, знання і віри, особливості функціонування політичної складової знання у попередні історичні епохи і в сучасному суспільстві, про системи релігійних, моральних і інтелектуальних цінностей, їх значення в історії людства і в різних культурних традиціях;

- діалектику формування політичної діяльності особистості, її свободи і відповідальності, своєрідність інтелектуального, морального і естетичного досвіду різних історичних епох;
- мати уявлення про філософські концепції політики, про роль свідомості і самосвідомості в політичній діяльності;
- розуміти сенс співвідношення індивідуального та загального в політичній діяльності, суть традиції теоретичного осмислення політичного процесу, дискусії про характер змін, які відбуваються з людиною і людством на рубежі третього тисячоліття.

Вміти:

- осмислювати історичний розвиток суспільства та визначальні тенденції його сучасного поступу;
- оволодіти методикою наукового аналізу в контексті політико-світоглядного, ціннісно-сміслового визначення;
- самоутвердити себе як особистість та фахівця на засадах пріоритету прав людини в сучасному громадянському суспільстві.

2. Передумови для вивчення дисципліни

Викладання курсу «Політологія» ґрунтується на засвоєнні фахових компетенцій, що формуються як результат вивчення таких дисциплін, як «Філософія», «Соціологія», «Історія держави і права зарубіжних країн», «Психологія», «Історія держави і права України», «Теорія держави і права та конституційне право України».

3. Результати навчання за дисципліною

Знання	ПРЗ 1 ПРЗ 2	Знання та навички, набуті в процесі навчання, включаючи певні знання сучасних досягнень прикладних, галузевих та міжгалузевих юридичних наук, здійснювати критичне осмислення основних теорій, принципів, методів і понять сучасної юридичної науки. Критичне осмислення основних теорій, принципів, методів і понять у навчанні та професійній діяльності, зокрема на межі предметних галузей
Уміння	ПРУ 1 ПРУ 2	Орієнтуватися в історико-політичних аспектах становлення й розвитку права, окремих правових систем і традицій, політико-правових учень. Працювати зі значними масивами спеціалізованої інформації нормативного та доктринального характеру; уміння сформулювати власну внутрішню цілісну, логічну й обґрунтовану позицію на основі максимально повного опрацювання джерельної бази.
Комунікація	ПРК 2	Вільно спілкуватися з представниками державної адміністрації та місцевого самоврядування, громадськими організаціями, представниками засобів ЗМІ, керівниками, клієнтами тощо.
Автономія і відповідальність	ПРА 4	Приймати рішення з урахуванням запитів і вимог різних соціальних категорій населення, реалій сучасного життя; генерувати ідеї, бути рішучим у провадженні нових стратегій, відкривати нові сегменти ринку надання юридичних послуг.

4. Критерії оцінювання результатів навчання

Кількість балів	Критерії оцінювання навчальних досягнень студента
90-100	Кредит зараховано. Контрольні заходи виконані лише з незначною кількістю помилок. Оцінка « відмінно » виставляється за повні, систематичні, логічно викладені знання. Студент повинен розуміти суть філософської парадигми кожної історичної епохи, місце в ній конкретних представників філософської думки, коло їх ідей і суть їх внеску в розвиток філософії. Він повинен володіти категоріальним апаратом, навичками логічного доведення, мати власну позицію по суті поставлених питань.
82-89	Кредит зараховано. Контрольні заходи виконані вище середнього рівня з кількома помилками. Оцінка « добре » передбачає, що, в цілому володіючи матеріалом, студент допускає незначні неточності та окремі помилки, виклад недостатньо систематизований, розуміння суті понять та категорій не завжди чітке.
74-81	Кредит зараховано. Контрольні заходи виконані вірно з певною кількістю суттєвих помилок. Оцінка « добре » передбачає, що, в цілому володіючи матеріалом, студент допускає незначні неточності та окремі помилки, виклад недостатньо систематизований, розуміння суті понять та категорій не завжди чітке.
64-73	Кредит зараховано. Контрольні заходи виконані непогано, але зі значною кількістю недоліків. Оцінка « задовільно » виставляється студенту, який має суттєві недоліки у викладі навчального матеріалу, має прогалини у знаннях, потребує навідних питань і не може самостійно побудувати логіку відповіді. Разом з тим оцінка “задовільно” передбачає засвоєння вузлових питань, розуміння суті основних проблем курсу.
60-63	Кредит зараховано. Виконання контрольних заходів задовольняє мінімальним критеріям. Оцінка « задовільно » виставляється студенту, який має суттєві недоліки у викладі навчального матеріалу, має прогалини у знаннях, потребує навідних питань і не може самостійно побудувати логіку відповіді. Разом з тим оцінка “задовільно” передбачає засвоєння вузлових питань, розуміння суті основних проблем курсу.
35-59	Кредит не зараховано. Студенту надається можливість скласти оговорені контрольні заходи для поліпшення підсумкової оцінки. Оцінка « незадовільно » виставляється студенту, який не розуміє суті поставлених питань, не має знань основних проблем та понять курсу філософії, не орієнтується в змістові основних епох розвитку філософської думки.
1-34	Кредит не зараховано. Студент повинен повторно освоювати навчальний матеріал дисципліни.

Розподіл балів

Поточний контроль									Підсумк ова контрол ьна	Разом	Сума
Теми курсу											100
Т 1	Т 2	Т 3	Т 4	Т 5	Т 6	Т 7	Т 8	Т 9			
Поточний контроль											
8	8	8	8	8	8	8	8	8	10	82	
Контроль самостійної роботи										18	
2	2	2	2	2	2	2	2	2			

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для екзамену, заліку, курсового проекту (роботи), практики
90 – 100	A	відмінно
82 - 89	B	добре
74 - 81	C	
64 - 73	D	задовільно
60 - 63	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
1 - 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

5. Засоби діагностики результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання є: залік, тестова контрольна робота, наукові есе, індивідуальне завдання презентації результатів виконаних завдань тощо.

Індивідуальне завдання виконується у формі наукового реферату, огляду наукової літератури з проблем філософії творчості або анотації статті, конспектування першоджерел, резюмування, підготовка оглядів літератури з проблем філософії творчості; бібліографічного опису літератури за темами, розробки тестів до навчальних елементів курсу.

6. Програма навчальної дисципліни

Інформаційний зміст навчальної дисципліни

Тема 1. Політика як соціальне явище.

Тема 2. Влада і владні відносини.

Тема 3. Політична система суспільства.

Тема 4. Держава як політичний інститут.

Тема 5. Демократія як тип політичного режиму.

Тема 6. Партії і партійні системи.

Тема 7. Політичні еліти і лідерство.

Тема 8. Вибори і виборчі системи.

Тема 9. Політологія сучасних міжнародних відносин.

7. Структура та обсяг навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин									
	Денна форма					Заочна форма				
	Усього	у тому числі				Усього	у тому числі			
		лек	пр	конс	ср		лек	пр	конс	ср
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Тема 1. Політика як соціальне явище.	9	2	2		5	10	1			9
Тема 2. Влада і владні відносини.	10	2	2		6	9				9
Тема 3. Політична система суспільства.	10	2	2		6	10	1			9
Тема 4. Держава як політичний інститут.	10	2	2		6	10		2		8
Тема 5. Демократія як тип політичного режиму.	10	2	2		6	10		1		9
Тема 6. Партії і партійні системи.	10	2	2		6	10	1			9
Тема 7. Політичні еліти і лідерство.	10	2	2		6	9				9
Тема 8. Вибори і виборчі системи.	10	2	2		6	10		1		9
Тема 9. Політологія сучасних міжнародних відносин.	11	2	2	2	5	12	1		2	9
Усього годин	90	18	18	2	52	90	4	4	2	80

Теми лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1	Тема 1. Політика як соціальне явище.	2	1
2	Тема 2. Влада і владні відносини.	2	
3	Тема 3. Політична система суспільства.	2	1
4	Тема 4. Держава як політичний інститут.	2	
5	Тема 5. Демократія як тип політичного режиму.	2	
6	Тема 6. Партії і партійні системи.	2	1
7	Тема 7. Політичні еліти і лідерство.	2	
8	Тема 8. Вибори і виборчі системи.	2	
9	Тема 9. Політологія сучасних міжнародних відносин.	2	1
	всього	18	4

Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
	Тема 1. Політика як соціальне явище.	2	
	Тема 2. Влада і владні відносини.	2	
	Тема 3. Політична система суспільства.	2	
	Тема 4. Держава як політичний інститут.	2	2
	Тема 5. Демократія як тип політичного режиму.	2	1
	Тема 6. Партії і партійні системи.	2	
	Тема 7. Політичні еліти і лідерство.	2	
	Тема 8. Вибори і виборчі системи.	2	1
	всього	18	4

Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
	Тема 1. Політика як соціальне явище.	5	9
	Тема 2. Влада і владні відносини.	6	9
	Тема 3. Політична система суспільства.	6	9
	Тема 4. Держава як політичний інститут.	6	8
	Тема 5. Демократія як тип політичного режиму.	6	9
	Тема 6. Партії і партійні системи.	6	9
	Тема 7. Політичні еліти і лідерство.	6	9
	Тема 8. Вибори і виборчі системи.	6	9
	Тема 9. Політологія сучасних міжнародних відносин.	5	9
	всього	52	80

8. Рекомендовані джерела інформації

Основні

- Василенко, И. А. Политическая философия: учебник для бакалавров и магистров / И. А. Василенко. – 3-е изд., перераб. и доп. – М.: Издательство Юрайт, 2016. – 424 с. – Серия: Бакалавр. Углубленный курс.
- Матвеев С. А. Політологія / С. А. Матвеев, Л. С. Буланенко. – Х. : Одіссей, 2008. – 272 с.
- Пахарев А.Д. Політичні інститути і процеси в сучасній Україні. Навчальний посібник. – К.: Інститут політичних і етнонаціональних досліджень ім. І.Ф. Кураса НАН України, 2011. –182 с.
- Політична система сучасної України: особливості становлення, тенденції розвитку / За ред. Ф. М. Рудича: Навч. посібник для студентів вищих закладів освіти. – К. : Парламентське вид-во, 2002. – 327 с.
- Політологія : підручник / за ред. М. П. Требіна. – Х. : Право, 2013. – 416 с.
- Рубанов В. Політичний аналіз як базовий інструмент системного дослідження політики [Текст] / В. Рубанов // Політичний менеджмент. Наук. журнал / голов. ред. Ю. Ж. Шайгородський. – 2012. – № 4–5 (55–56). – С. 23–33.
- Шляхтун, П. П. Політологія: історія та теорія : підручник / П. П. Шляхтун. – К. : Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2010. – 451 с.
- Цюрупа М.В., Ясинська В.С. Основи сучасної політології: Підручник для студентів ВУЗів. – К.: Кондор, 2009. – 354 с.
- Політологія: підручник / М. М. Вегеш та ін. ; ред. М. М. Вегеш ; 3-тє вид., перероб. і доповн. – К. : Знання, 2008. – 384 с.
- Політологія для вчителя : навч. посібн. для студ. педагогічних ВНЗ / за заг. ред. : К. О. Ващенко, В. О. Корнієнка. – К. : Вид-во імені М. П. Драгоманова, 2011. – 406 с.
- Балацька О. Б. Політична еліта в Україні в процесі демократичної модернізації / Олена Борисівна Балацька // Грані. – 2010. – №1 (69). Січень–лютий. – С. 132–136.
- Гаджиев, К. С. Введение в политическую теорию: учебник для академического бакалавриата / К. С. Гаджиев. – М.: Издательство Юрайт, 2015. – 367 с. – Серия : Бакалавр. Академический курс.
- Гаджиев, К. С. Политология: краткий курс лекций / К. С. Гаджиев. – 2-е изд., перераб. и доп. – М.: Издательство Юрайт, 2016. – 214 с. – Серия : Хочу все сдать!
- Зазнаев, О.И. Основы сравнительной политологии : учеб.-метод. пособие / О.И.Зазнаев. – Казань: Центр инновационных технологий, 2009. – 80 с.
- Кирилюк Ф.М. Історія політології. Підручник для вищих навчальних закладів / Ф.М. Кирилюк. – К. : Знання України, 2001. – 535 с.

- Новакова О.В. Політичний процес: сутність, зміст та сучасні тенденції розвитку: Навчальний посібник. – Луганськ, 2010, – 241с.
- Основи політичної науки: Курс лекцій / За ред Б. Кухти. – Ч. 2. Політичні процеси, системи та інститути. – Львів : Кальварія, 1997. – 336 с.
- Основи політичної науки: Курс лекцій / За ред Б. Кухти. – Ч. 3. Політична свідомість і культура. – Львів : Кальварія, 1998. – 556 с.
- Основи політичної науки: Курс лекцій за ред. Б. Кухти. Ч. 1: З історії політичної думки: від стародавності до наших днів / Б. Кухта, А. Романюк, М. Поліщук, Л. Старенька. – Львів : Кальварія, 1997. – 288 с.
- Погорілий Д.Є. Політологія 100 питань – 100 відповідей / Д.Є. Погорілий. – К.: Фірма «ІНКОС», 2008. – 232 с.
- Політична абетка: матеріали для практичного використання [Текст] / За наук, ред. док.наук держ. упр. О. В. Радченка; Редактор-упорядник А. В. Карташов, [авт.-упоряд. А. Ю. Геращенко, М. Д. Городок, А. В. Карташов, К. В. Плоский, О. В. Радченко, В. С. Радчук, О. Г. Солонтай, О. М. Спутай, В. М. Стах, О.Л. Храбан]; Вид. 8-е, доп. і перероб. – Житомир, 2010. – 350 с.
- Політологічний енциклопедичний словник / Упорядник В. П. Горбатенко. – К.: Генеза, 2004. – 736 с.
- Політологія у схемах, таблицях, визначеннях: Навч. посібник / За ред. І.С. Дзюбка, І.Г. Оніщенко, К.М. Левківського, З.І. Тимошенко. – К. : УФІМБ, 1999. – 161 с.
- Проблеми модернізації політичних систем сучасності : монографія / за заг. ред.: Л. М. Герасіної, О. Г. Данильяна. – Х. : Право, 2008. – 320 с.
- Современные международные отношения: учебник / Под ред. А. В. Торкунова, А. В. Мальгина. — М.: Аспект Пресс, 2012. — 688 с.
- Стеценко С. Г. Глобалізація та право: національний вимір : монографія / С. Г. Стеценко, Л. О. Васечко. – К. : Атіка, 2012. – 132 с.
- Толочко П.П. Україна: государство или страна? / Петр Толочко. – К. : Довіра, 2008. – 208 с.
- Шведа Ю. Р. Вибори та виборчі системи. Європейські стандарти та досвід для утвердження демократії в Україні. – Львів, 2010. – 462 с.

Додаткові

1. GR и лоббизм: теория и технологии: учебник и практикум для бакалаврата и магистратуры / под ред. В. А. Ачкасовой, И. Е. Минтусова, О. Г. Филатовой. – М.: Издательство Юрайт, 2016. – 315 с. – Серия : Бакалавр и магистр. Академический курс.
2. Бек У. Что такое глобализация? Ошибки глобализма - ответы на глобализацию / Уильрих Бек; пер. с нем. А. Григорьева, В. Седельника; Общ. ред. и послесл. А. Филиппова. – М.: Прогресс-Традиция, 2001. – 304 с.

3. Бжезинский З. Великая шахматная доска. Господство Америки и его геостратегические императивы / Збигнев Бжезинский. – М. : Междунар. отношения, 2005. – 256 с.
4. Ваджра А. Путь зла. Запад: матрица глобальной гегемонии / Андрей Ваджра. – М. : АСТ: АСТРЕЛЬ, 2007. – 542 с.
5. Валлерстайн И. Анализ мировых систем и ситуация в современном мире / Иммануил Валлерстайн. – СПб Университетская книга, 2001. – 416 с.
6. Видрін Д. Еліта – це проблема будови суспільства / Дмито Видрін // Віче. – 2003. – №5. – С.43-45.
7. Волны и циклы политического развития. Заочный круглый стол / В.И. Пантин, М.В. Ильин, В.В. Лапкин и др. / Полис. Политические исследования. – 2002. – №4. – С. 18-59.
8. Горбатенко В.П. Стратегія модернізації суспільства: Україна на зламі тисячоліть. Монографія. / Володимир Павлович Горбатенко. – К.: Видавничий центр «Академія», 1999. – 240 с.
9. Гэлбрейт Дж. Новое индустриальное общество: Пер. с англ. / Джон Гэлбрейт. – М.: ООО «Издательство АСТ»: ООО «Транзиткнига»; СПб.: Terra Fantastica, 2004. – 602 с.
10. Даниелс Р. В. Взлет и падение коммунизма в России / Роберт В. Даниелс ; [пер. с англ. И. Кожановской]. – М. : Российская политическая энциклопедия (РОССЭН); Фонд «Президентский центр Б. Н. Ельцина», 2011. – 510 с.
11. Кеннеди П. Вступая в двадцать первый век : монография / Пол Кеннеди ; [пер. с англ. А. Борисовой]. – М. : Издательство «Весь Мир», 1997. – 480 с.
12. Кляйн Н. Доктрина шока / Наоми Кляйн. [Пер. с англ. М. Завалова]. – М. : Издательство «Добрая книга», 2009. – 656 с.
13. Лінецький Л. М. Деякі питання участі України у глобалізованому міжнародному світі / Л. М. Лінецький // *Сучасний політичний процес: стан та перспективи розвитку* : матеріали міжнар. наук.-практ. конф. (XXVI Харк. політол. читання). – Х., 2013. – С. 84–86.
14. Пантин В. И., Лапкин В. В. Философия исторического прогнозирования: Ритмы истории и перспективы мирового развития в первой половине XXI века / В. И. Пантин, В. В. Лапкин. – Дубна : ООО «Феникс+», 2006. – 448 с.
15. Пояркова Т. К. Кризовий синдром модернізації незалежної України: причини виникнення та засоби подолання: [Монографія] / Т. К. Пояркова. – Суми : Університетська книга, 2015. – 351 с.
16. Сухицька Н. В. Інтеграція України до Європейського Союзу / Н. В. Сухицька // *Інформація і право*. – 2012. – № 3(6). – С. 115–121.
17. Табачник Д.В., Верник О.И. Западные избирательные системы: мифы, геополитика и права человека / Табачник Д.В., Верник О.И. – Харьков : Фолио, 2009. – 271 с.
18. Тоффлер Э. Метаморфозы власти / Элвин Тоффлер: [Пер. с англ.]. – М.: ООО «Издательство АСТ», 2004. – 669 [3] с. – (Philosophy).

19. Український націоналізм. Антологія, т. 2 / Упор. В. Рог. – Київ: Українська Видавнича Спілка ім. Юрія Липи, 2011. – 352 стор.
20. Фельдман Д. М. О правилах мировой политики / Д. М. Фельдман // *Вопросы философии*. – 2012. – № 5. – С. 35–46.
21. Фукуяма Ф. Великий разрыв / Фрэнсис Фукуяма; Пер. с англ. Под. общ. ред. А.В. Александровой. – М.: ООО «Издательство АСТ», 2003. – 474, [6] с. – (Philosophy).
22. Хабермас Ю. Демократия. Разум. Нравственность: Московские лекции и интервью / Юрген Хабермас. – М.: АО «КАМІ» Издательский центр АКАДЕМИЯ, 1995. – 250 с.
23. Хантингтон С., Гаррисон Л. Культура имеет значение. Каким образом ценности способствуют общественному прогрессу. Антология (Lawrence Harrison, Samuel Huntington (eds.) *Culture Matters: How Values Shape Human Progress*. –New York: Basic Books, 2000.) –М.: Московская школа политических исследований, 2002. – 320 с.
24. Хэ Ч. Развитие теории и цивилизационный процесс. Теоретические проблемы партнерства цивилизаций / Чуаньци Хэ // *Партнерство цивилизаций*. – 2012. – № 1. – С. 20–40.

Інформаційні ресурси

1. Політологія. Підручники (учебники), лекції, функції політології, предмет політології [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://politics.ellib.org.ua/pages-cat-1.html>
2. Політологія. Навчальні матеріали онлайн [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://pidruchniki.com/politologiya/Page-2>
3. Бібліотека українських підручників [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://westudents.com.ua/predmet/>
4. Школа політичної аналітики - Порівняльна політологія [Електронний ресурс]. – Режим доступу : spa.ukma.kiev.ua/index.php...
5. Аналітика - Бібліотека - :СПІЛКА ПРОЄВРОПЕЙСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ... [Електронний ресурс]. –Режим доступу : res-publica.in.ua/load/13
6. Новости политики, свежие политические новости Украины на UKR.NET.... [Електронний ресурс]. – Режим доступу: ukr.net/news/politika.html
7. Политические новости Украины и мира на портале РБК-Украина. Новости политики в Украине, новости Верховной Рады, Евросоюза, КГГА. RBC [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [ua/top/politics](http://ua.top/politics)
8. Новости политики, политика, политические новости [Електронний ресурс]. – Режим доступу: news.join.ua/all/politics/
9. Новости политики, политика, политические новости [Електронний ресурс]. –Режим доступу: news.join.ua/all/politics/
10. Політичні новини - Останні новини політики України / Новини Політика [Електронний ресурс]. – Режим доступу: news.liga.net/ukr/all/politics
11. Політика. Новини політики. Свіжі політичні новини [Електронний ресурс]. – Режим доступу: Svit24.net/politic
12. Політологія. Підручники онлайн [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://textbooks.net.ua/content/section/38/44/>
13. УКРАЇНСЬКІ НОВИНИ [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ukranews.com>
14. ХВИЛЯ. НОВИНИ ТА АНАЛІТИКА [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://hvylya.net/>